

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2017-625

17.10.2017

BNP Paribas Cardif Skadeforsikring NUF

Andre forsikringstyper - skade

Arbeidsledighetsforsikring – oppsigelse/avvikling av portefølje – fal § 3-5.

Sikrede mottok den 6.6.2017 varsel fra selskapet om at arbeidsledighetsforsikringen som han var omfattet av, fra neste hovedforfall, ikke ville bli fornyet. Som nærmere begrunnelse viste selskapet til at oppsigelsen skyldes at arbeidsmarkedet hadde endret seg dramatisk siden forsikringen ble lansert og risikovurderingen ble foretatt i 2011. Videre at omfanget av nedbemanninger etter oljeprisfallet i 2014, ble langt større enn forutsett. Sikrede anførte at oppsigelsen var ugyldig og at han følte seg lurt ved avtaleinngåelsen. Nemnda kom til at oppsigelsen var gyldig.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om fornyelse av forsikring og spørsmålet om selskapet kan avslå fornyelse etter fal. § 3-5.

Sikrede tegnet arbeidsledighetsforsikring i mars 2015. Han mottok 6.6.17 varsel fra selskapet om at forsikringen fra neste hovedforfall (mars 2018), ikke ville bli fornyet. Selskapet begrunnet oppsigelsen med at arbeidsmarkedet hadde endret seg dramatisk siden risikovurderingen ble foretatt og forsikringen ble lansert i 2011 og at omfanget av nedbemanninger etter oljeprisfallet i 2014 ble langt større enn forutsett. Oppsigelsen ble ikke akseptert av sikrede.

Sikrede krever at forsikringen skal fornyes og anfører at han ved tegningen i mars 2015, ikke fikk noen informasjon om risikoen for at forsikringen kunne bli avviklet. Sikrede har videre vist til at han siden avtaleinngåelsen, har betalt kr 390 pr måned i premie.

Sikrede anfører videre at han føler seg lurt ved avtaleinngåelsen da forsikringen som følge av oppsigelsen ikke vil være til noen nytte. Sikrede krever av den grunn innbetalt premie refundert.

Selskapet krever rett til å unnlate fornyelse og anfører at oppsigelsen(e) er saklig begrunnet. Forsikringsproduktet trekkes tilbake i sin helhet. Oppsigelsen gjelder derfor ikke kun enkeltkunder. Selskapet viser også til at den aktuelle arbeidsledighetsforsikringen er et "stand alone" produkt, hvilket innebærer at dette er produkt som står på egne ben og ikke tilbys i kombinasjon med andre produkter. Det kan derfor ikke tillegges betydning at andre selskaper, herunder Tryg og Nordea, opprettholder sine produkter fordi disse inngår i en bredere produktpakke med lavere forsikringssummer.

Selskapet anfører at forventet skadeprosent ifølge kalkylene da produktet ble lansert i 2011 var på hhv 93 %, 85 % og 78 % de første årene. De første årene var skadeutviklingen forholdsvis normal, men endret seg fra 2014. Ved utgangen av 2016 hadde selskapet en skadeprosent på 420 %.

Selskapet forklarer den negative utviklingen med utviklingen i oljemarkedet, herunder at svingningene i dette markedet er kontinuerlige. Selskapet har vurdert tiltak for å møte den negative utviklingen, men dette forutsetter en eventuell premieøkning på minst 400 %, i tillegg til innstramning i vilkår og ytelser.

Selskapet anfører at manglende lønnsomhet, endrede markedsforhold og endrede tegningsstrategier må regnes som en særlig og rimelig grunn for oppsigelse etter fal § 3-5 og viser til FinKN 2011-012 og 2012-319, NOU 1987:24 side 63, og til Bjørn Engstrøm som i LOR-2006-156 blant annet uttaler at "Dersom selskapet ønsker å gå ut av en eller flere forsikringsbransjer, f.eks. ikke lenger ønsker å forsikre fiskebåter eller landbrukseiendommer, vil dette være en særlig grunn som berettiger selskapet til å unnlate å fornye forsikringsavtalene innenfor disse bransjene".

Selskapet anfører at sikredes krav om premierfusjon mangler rettslig grunnlag.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan unnlate fornyelse av sikredes arbeidsledighetsforsikring med hjemmel i fal. § 3-5.

Ifølge FAL § 3-5 annet ledd kan nektelse av å fornye en forsikring kun skje dersom det foreligger "særlige grunner som gjør det rimelig å avbryte forsikringsforholdet". Formuleringen "særlig" forutsetter at det må skje et avvik fra den normale eller forutsatte gjennomføringen av forsikringsavtalen. Hvis risikoen utvikler seg slik at den avviker vesentlig fra de forutsetninger selskapet la til grunn, synes det derfor å foreligge "særlig grunn". Selskapet har anført at forventet skadeprosent ifølge kalkylene da produktet ble lansert i 2011 var på hhv 93 %, 85 % og 78 % de første årene. De første årene var skadeutviklingen forholdsvis normal, men endret seg fra 2014. Pr. utgangen av 2016 hadde selskapet en skadeprosent på 420 %. Begrunnelsen er den negative utviklingen i oljemarkedet.

Nemnda mener dette må utgjøre "særlig grunn", jf. også FinKN 2011-012 og 2012-319, samt følgende kommentar i NOU 1987:24 Lov om avtaler om skadeforsikring vedrørende selskapets oppsigelsesadgang, s. 63:

Som eksempel på "særlige grunner" kan nevnes situasjoner hvor det synes rimelig at selskapet får anledning til å avvike avtaleforholdet fordi ... det risikobildet som selskapet har lagt til grunn, er fundamentalt endret uten at dette skyldes et forhold som gir selskapet oppsigelsesrett etter utkastet § 4-3.

Spørsmålet er så om manglende fornyelse er rimelig. Sikrede viser til at han ikke fikk noen informasjon om risikoen for at forsikringen kunne bli avvirket. Noen slik plikt påhviler imidlertid ikke selskapet etter fal. Nemnda peker på at selskapet ikke har plikt til å tilby forsikring dersom risikoen er for høy. I henhold til forsikringsvirksomhetslovens § 7-5 fjerde ledd skal forsikringsselskapet ved fastsettelse av premien sørge for at foretakets premier vil stå i rimelig forhold til den risiko som overtas og de tjenester som ytes og være tilstrekkelige til å gi sikkerhet for at forpliktelsene etter inngåtte forsikringer blir oppfylt. Premien må derfor samsvare med risikoen for skade og skadens omfang dersom den inntreffer. Selskapet har forklart at forsikringsproduktet trekkes tilbake i sin helhet fordi videre forsikring kun kan tilbys med en premieøkning på 400 % og at produktet ikke kan sammenlignes med lignende produkter i andre selskaper som inngår i bredere produktspekter. Etter nemndas oppfatning kan det ikke være urimelig overfor sikrede at selskapet ikke inngår en slik avtale, jf. for så vidt FinKN 2011-012 og 2012-319. Dette må gjelde selv om sikrede ikke kan få tegnet tilsvarende forsikring i markedet. Selskapet kan ikke være forpliktet til å videreføre et forsikringsprodukt som ikke er økonomisk akseptabelt.

Sikrede krever også tilbakebetaling av premie for den perioden han har vært forsikret. Forsikringsavtalen er imidlertid gyldig inngått, og selskapet har hatt risikoen i den perioden avtalen har vært gjeldende. Det er da ikke noe grunnlag for tilbakebetaling av premien.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Ole Smedsrud (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).